

Капись А. В. – студентка I курсу
факультету економіки та управління
СНУ імені Лесі Українки

Зайчук К. А. – аспірант I року навчання
економічного факультету
СНУ імені Лесі Українки

Стрішенець О. М. – доктор економічних
наук, професор СНУ імені Лесі Українки

Кластерна діяльність туристичних організацій

Постановка проблеми. Туристичний кластер – це концентрація на певній території підприємств індустрії туризму, які взаємодіють між собою з метою створення туристичного продукту. Групи підприємств спільно використовують туристичні ресурси, інфраструктуру, ринок праці та взаємодоповнюють один одного. Необхідність закріплення позицій національними суб'єктами туристичної діяльності на внутрішньому ринку та бажання виходу на закордонні, вимагає від них пошуку нових інноваційних форм організації, що забезпечать конкурентоспроможність вітчизняних туристичних послуг. Кластерні організаційні структури являють собою сукупність взаємопов'язаних видів діяльності, що концентруються навколо виробництва туристичних послуг та вимагають змістовного дослідження, що пояснює актуальність даного теоретичного дослідження.

Мета дослідження. Метою дослідження є пізнання туристичних кластерів, підвищення їх ефективності та конкурентоспроможності в майбутньому.

Результати дослідження. Питання підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств України на основі їх об'єднання в асоціації, корпорації, концерни, ділові мережі та кластерні комплекси досліджуються багатьма вченими і науковцями. Даною проблемою цікавилися такі вчені, як А. Гайдук, Л. Томаневич, М. Портер, В. Семенов, В. Мозгальова, І. Давиденко [1].

Для того, щоб краще зрозуміти проблематику, звернемося до досвіду провідних країн. Яскравим прикладом туристських кластерів може бути туристський кластер Республіки Карелія. Основу туристського кластера регіону складають різноманітність природи республіки, багаті культурні традиції корінних народів, а також географічна

близькість до туристичних ринків Західної Європи. Ефективному розвитку кластера перешкоджає низький рівень розвитку ключових інфраструктур республіки, відсутність виразного брендингу та міжнародного маркетингу туристських послуг регіону, а також низький рівень сервісних послуг [2, 56]. Проект Бурятського туристського кластера орієнтований на створення великого рекреаційного комплексу, здатного конкурувати за туристські потоки з провідними курортами Північно-Східної Азії. Основний наголос передбачається зробити на розвитку гірськолижного, спортивного, екологічного, екскурсійного та водного видів туризму. Реалізації проекту сприяє рішення Уряду Російської Федерації про формування на території республіки особливої економічної зони туристсько-рекреаційного типу [3, 25–30]. Преваги кластерних структур не залишились непоміченими українськими вченими та підприємцями. Завдяки регіональним ініціативам за останні 10 років кількість кластерних структур значно зросла. Більшість областей України були досліджені на доцільність створення кластерів, в результаті розпочалося формування перспективних кластерних структур. В Україні було започатковано просування кластерної стратегії підйому економіки регіонів країни. Під час просування даної стратегії було проведено серйозну дослідницьку роботу по виявленню можливостей для створення та розвитку кластерних структур. На Поділлі, а саме на території Хмельницької області, отримали розвиток кластери різного роду. Кластер «Поділля» досяг успіхів на місцевому ринку та вийшов на будівництво об'єктів за межі свого регіону. На сьогодні в Україні функціонує близько 50 кластерів у різних регіонах країни та галузях. Не дивлячись на зростаючу зацікавленість регіонів до нової моделі економіки, збільшення кластерів в Україні є незначним через відсутність системного законодавства зі створення інститутів підтримки кластерів. Отож у майбутньому необхідно вирішувати дані недоліки, а також підтримувати функціонування існуючих кластерів та сприяти створенню нових.

Висновки. Отже, створення кластерів є координацією спільних зусиль, що в кінцевому підсумку веде до підвищення якості туристичних послуг. Узагальнюючи висновки досліджень з питань кластеризації, можна стверджувати, що регіональні кластери здатні помітно підвищити ефективність діяльності фірм. Для них полегшуються питання координації спільних дій та стає можливим спільне

використання обслуговуючих інфраструктурних об'єктів [4, 240]. На нашу думку, створення кластерів дозволить: відновити і зміцнити існуючу матеріально-технічну базу туризму; забезпечити комплексний розвиток туристичної сфери; збільшити надходження до місцевих бюджетів; підвищити інвестиційну привабливість міст туристичного кластера тощо. Адже кластер є реальною можливістю забезпечення конкурентоспроможності в майбутньому, так як, він покликаний створювати довгострокову стратегію розвитку підприємств.

Джерела та література:

1. Колесник О. О. // Економіка. Управління. Інновації. [Електронний ресурс]. – 2009. – №1. Режим доступу <http://infotour.in.ua/kolesnyk.htm>
2. Є. В. Белякова. Кластерний підхід в розвитку туристичного бізнесу: монографія / Є. В. Белякова, Н.В. Веретнова; Федер. агентство з освіти, Сіб. держ. аерокосмич. ун-т ім. акад. М. Ф. Решетньова. Красноярськ, 2006. с. 56
3. Павлов К. В. Стан та перспективи інвестиційного розвитку м. Луцька / К. В. Павлов, М. О. Величко // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Економіка науки». – 2011, № 22 (№ 219). – с. 25–30.
4. Стрішенець О. М. Економічна теорія: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. М. Стрішенець, Л. В. Єлісеєва, В. І. Ліщук. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2014. – 240с.

Коротя М. І. – аспірант I року навчання
кафедри аналітичної економіки
та природокористування
СНУ імені Лесі Українки

Становлення та міжнародний досвід нафтогазової промисловості України за часи незалежності

Постановка проблеми. Особливо актуальним на сьогодні є вивчення процесу становлення та міжнародного досвіду нафтогазової промисловості України за часи її незалежності. Оскільки розвиток ринкових відносин в Україні та світі вимагає постійних перетворень в усіх сферах економічної діяльності, у тому числі й у нафтогазовій галузі. Проблема забезпеченості енергоносіями на сьогодні є гострою та потребує нових підходів.